
Neljännesvuosikatsaus 1.1.-31.3.2025 ja talousarviomuutokset

KHALL 26.05.2025 § 114

Kaupunginhallituksen 16.12.2024 (§ 244) hyväksymän vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kaupunginhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Maaliskuun ja syyskuun neljännesvuosiraportit laaditaan kevennetyllä sisällöllä pääpainona talouden toteutuma ja koko vuotta koskeva ennuste. Kesäkuun raportti laaditaan laajempina ja siinä arvioidaan myös toiminnallisten tavoitteiden, tunnuslukujen ja sopeutustoimenpiteiden toteutumista. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kaupungin kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimielimet suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan talousarvion poikkeamiin toimialojen on reagoitava välittömästi.

Sitovuustaso käyttötalousosassa valtuustoon nähden on ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus (netto) toimialoittain sekä toimialan valtuustotason sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025. Lisäksi vuoden 2025 talousarviokirjassa (s. 31) on määritely erikseen sitoviksi eriksi maanmyyntivoitot (300 000 euroa), puun myyntitulot (260 000 euroa) sekä lomituspalveluiden toimintayksikölle nettomäärärahaksi 0 euroa.

Tuloslaskelmaosassa sitoviksi on määritely rahoitustuottojen ja –kulujen erotus (netto), verotulot, valtionosuudet sekä satunnaiset tuotot ja kulut. Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäys ja vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä lyhytaikaisten lainojen muutokset.

Investointiosassa sitovia eriä ovat investoinnit (netto) toimialoittain. Tilakeskuksen investointeja seurataan erikseen teknisen toimen -toimialan sisällä. Myös Vesi -liikelaitoksella on erillinen investointimäärärahansa. Tilakeskuksen investointeihin kohdentuvan lainamäärän nettomuutos on myös määritely erikseen sitovaksi eräksi. Talousarviossa on nimetty erikseen vuonna 2025 toteutettavat tai käynnistettävät elinvoimainvestoinnit ja muut isot rakennusinvestoinnit. Talousarvion sitovuustasot on esitetty vuoden 2025 talousarviokirjassa (s. 31–32).

Neljännesvuosikatsauksissa ilmoitetaan olennaiset toiminnan ja talouden tapahtumat, jotka heijastuvat erityisesti talouteen. Maaliskuun neljännesvuosikatsaus sisältää:

- toimialan katsaus vastuualueittain raportointijaksolle
- toimialan talouden jaksotetut toteumatiedot ja koko vuoden ennuste toimialoittain käyttötalouden ja investointien osalta
- toimialan keskeiset tekijät, mitkä vaikuttivat ajanjakson tuottojen ja kulujen määrään sekä ennakoidut talousarviopoikkeamat

- toimialan mahdollinen määrärahamuutosesitys perusteluineen

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot

Käyttötalouden (ulkoiset ja sisäiset) toimintatuotot toteutuivat tammi-maaliskuussa kokonaisuudessaan 26,3 %:n tasolla vuoden 2025 talousarvioon nähden ollen yhteensä noin 11,9 milj. euroa. Toimintatuottoja on kertynyt kumulatiivisesti noin 0,6 milj. euroa talousarviota enemmän. Myyntituottojen toteuma on 26 %, maksutuottojen 33 %, tukien ja avustusten 20 % ja muiden toimintatuottojen 26 % talousarviosta.

Toimintakulut

Käyttötalouden (ulkoiset ja sisäiset) toimintakulut toteutuivat 23 %:sti ollen yhteensä noin -23,9 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat noin 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota 1–3/2025 pienempinä. Henkilöstökuluja kertyi tammi-maaliskuussa -11,8 milj. euroa. Henkilöstökulujen toteuma oli 23 % eli selvästi alle 25 % talousarvion kokonaissummasta. Henkilöstökulut alittivat kumulatiivisen talousarvion noin 1,1 milj. eurolla. Alitus johtuu siitä, että lomarahat maksetaan heinäkuussa, eivätkä myöskään kunta-alan kesäkuussa ja lokakuussa voimaantulevat palkankorotukset ole vielä mukana alkuvuoden luvuissa.

Palvelujen ostojen toteuma oli -6,8 milj. euroa (toteuma-% 23), aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden -1,7 milj. euroa (24 %) ja avustusten -1,1 milj. euroa (17 %). Muiden toimintakulujen toteuma oli -2,5 miljoonaa euroa (24 %). Talousarvio siis alittuu alkuvuonna kaikkien toimintakulujen tiliryhmien osalta.

Toimintakate

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakatteen toteuma oli 20 % muutetusta talousarviosta. Toimintakate toteutui peräti 2,8 milj. euroa budjetoitua paremmin 1–3/2025.

Tulorahoitus

Verotulojen toteutumaprosentti on 26 % koko vuoden talousarviosta. Verotuloja kertyi kaikkiaan noin 13,4 milj. euroa. Kunnan tuloveron toteuma 1–3/2025 on 28 % (n. 11,5 milj. euroa) ja yhteisöverotuoton puolestaan peräti 38 % (n. 1,8 milj. euroa). Kunnallis- ja yhteisöverotuotot ovat toteutuneet siis alkuvuonna positiivisesti talousarvioon nähden. Esimerkiksi kunnallisveroa on 1–4/2025 ajanjaksolla tilitetty Sastamalan kaupungille noin 6,5 % edellisvuotta enemmän, vaikka vuodelle 2025 on budjetoitu noin 0,5 milj. euroa kunnallisveroa vähemmän verrattuna vuoden 2025 toteutuneeseen kunnallisverotuottoon. Alkuvuoden verotilityksiin sisältyy kuitenkin jälleen pientä ns. rytmihäiriötä, sillä toukokuun verontilityksissä huomioidaan ansio- ja pääomatuloverojen veronsaajien ryhmäosuuksien oikaisu, millä on negatiivinen vaikutus kuntien

verotuloihin. Sastamalassa tämän arvioitu negatiivinen vaikutus karkeasti noin -0,7 milj. euroa. Kiinteistövero kaupungille on tilitetty 1–3/2025 ainoastaan noin 0,2 milj. euroa, mikä on 3 % talousarviosta. Kuluva vuoden kiinteistöverot kertyvät normaaliin tapaan pääosin heinä-lokakuun aikana.

Kuntaliiton julkaisema tuorein veroennuste (5/2025) näyttää kuluvalle vuodelle vajaa 1 milj. euron ylitystä vuoden 2025 talousarvioon nähden. Kuitenkin ennusteet pitävät sisällään huomattavaa epävarmuutta johtuen muun muassa aiemmin mainitusta ryhmäosuuksien oikaisusta.

Valtionosuuksia kertyi alkuvuonna noin 4,2 milj. euroa (toteuma-% vajaat 26). Valtionosuuksia kaupungille kertyy tuoreimpien päätösten mukaisesti (kh 17.2.2025 § 29) vajaa 0,4 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi alkuvuonna yhteensä nettona -0,1 milj. euroa, mikä on yli 0,2 milj. euroa talousarviota vähemmän (TA 1-3/2025 -0,3 milj. euroa). Lainojen korkokulut toteutuivat noin 0,1 milj. euroa budjetoitua pienempinä ja korkotuotot puolestaan lähes 0,2 milj. euroa budjetoitua suurempina.

Vuosikate ja poistot

Vuosikatteen toteuma oli maaliskuun lopussa peräti 64 % muutetusta talousarviosta ollen vajaat 5,6 milj. euroa. Koko vuoden vuosikatteen on arvioitu talousarviossa 2025 noin 8,7 milj. euroa. Alkuvuoden suunnitelman mukaiset poistot ovat toteutuneet vajaa 25 % koko vuoden talousarvioon nähden ollen yhteensä noin -2,3 milj. euroa. Vuosikate riitti näin ollen kattamaan poistot ja tilikauden tulokseksi muodostuu 1–3/2025 noin 3,3 milj. euroa. Koska tilinpäätössiirtoja (poistoeron vähennys) ei ole 1–3/2025 kirjattu, ajanjaksoin ylijäämäksi muodostuu tilikauden tulosta vastaava 3,3 milj. euroa. Alkuperäisen talousarvion 2025 mukainen alijäämä koko vuodelle on -0,1 milj. euroa.

Rahoitusasema ja investoinnit

Alkuvuoden aikana uusia lainoja ei nostettu. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin noin 1,4 milj. eurolla. Kaupungin lainamäärä maaliskuun lopussa oli noin 61 milj. euroa, mikä on noin 2 600 euroa/asukas. Maksuvalmius säilyi erittäin hyvällä tasolla alkuvuonna. Investointimenot olivat noin -2,4 milj. euroa ajanjaksolla 1–3/2025, mikä vastaa 14 % koko vuoden investointimäärärahoista.

Toimialojen talousarviomuutosesitykset:

Sivistyslautakunta on käsitellyt 21.5.2025 (§ 53) sivistystoimen neljännesvuosikatsauksen 1.1.-30.3.2025 sekä toimialan määrärahamuutosesityksen ja esittää määrärahamuutoksia edelleen kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi. Sivistyslautakunta esittää vuodelle 2025 lisämäärärahaa yhteensä 831 000 euroa. Oppimisen tuen

uudistuksen määrärahatarve on 299 500 euroa, volyymimuutoksista aiheutuvat kustannukset 171 500 euroa, koulukuljetukset 250 000 euroa sekä muihin erillisiin kohteisiin yhteensä 110 000 euroa. Sivistystoimi on perustellut muutosesityksensä ja muutosesitys perusteluineen on oheismateriaalina. Muutosesitystä on käyty läpi sivistystoimen, kaupunginjohtajan ja talousjohtajan kesken. Tässä vaiheessa lisämäärärahaa esitetään kaupunginhallituksen kautta valtuuston päätettäväksi seuraavin osin:

Käyttötalouden talousarviomuutokset:

Sivistystoimi:

- Volyymimuutokset, yhteensä 138 500 euroa
- Koulukuljetukset, yhteensä 250 000 euroa
- Muut, yhteensä 110 000 euroa

Yhteensä sivistystoimi 498 500 euroa.

Edellä listattujen kohteiden tarkempi erittely löytyy sivistyslautakunnan talousarvion muutosesityksestä, mikä on oheismateriaalina. Lukion oppilasmäärän kasvusta johtuen lukiolle esitetään lisämäärärahaa (lukion lisäryhmät/tuntikehys, ICT-laitteet sekä kouluruokailu). Lukion oppilasmäärän odotettua suurempi kasvu vaikuttaa positiivisesti myös kaupungin valtionosuuksien määrään. Lukion lisämäärärahan osuus volyymimuutoksista yhteensä 89 000 euroa.

Lisäksi Häijään varhaiskasvatuksen opettajan sekä kahden lastenhoitajien kustannuksiin esitetään 49 500 euron lisämäärärahaa. Ylimääräistä ryhmää ei ole mahdollista purkaa 1.8.2025 alkaen, sillä kevään varhaiskasvatushaun perusteella alueelle tarvitaan edelleen ylimääräinen ryhmä, jotta lain vaatimiin mitoituksiin ylletään. Muilta osin sivistyslautakunnan esittämiin talousarviomuutoksiin koskien volyymimuutoksia ei tässä vaiheessa esitetä lisämäärärahan myöntämistä.

Oppimisen tuen uudistuksen osalta esitetään, ettei kaupunginhallitus myöskään tässä vaiheessa esitä valtuustolle lisämäärärahan myöntämistä. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen (kh 16.12.2025 § 244) mukaisesti: *"määrärahojen lisäystarpeet katetaan aina ensisijaisesti toimialan sisäisin määrärahasiirroin.*

Mikäli tasapainotusta ei kyetä kokonaan hoitamaan toimialan sisällä, tarkastelua jatketaan koko kaupungin tasolla. Johtoryhmän tehtävänä on tällöin selvittää, millä tavoin muut toimialat voivat osallistua tasapainotukseen. Tarvittavat tasapainotukset etsitään talouden ja toiminnan kokonaistarkastelun kautta." Oppimisen tuen uudistuksen mahdollista lisämäärärahaa tarkastellaan tarvittaessa uudelleen puolivuotiskatsauksen yhteydessä, kun uudistuksen vaatimat lisäresurssitarpeet on paremmin tiedossa ja kaupungin sisällä on selvitetty, voidaanko mahdollinen lisämäärärahatarve kattaa muilta toimialoilta.

Investointiosan talousarviomuutokset:

Valtuuston jo hyväksymät talousarviomuutokset:

- Tilakeskus: Muistolan koulun väistötilojen pohjan maanrakennustyöt, kunnallistekniikan rakentaminen, rakennuslupa ja muut maksut vuonna 2025, yhteensä 350 000 euroa (KV 19.5.2025 § 21)
- Emokaupunki: Sijoitetun vapaan oman pääoman sijoituksen lisäys tytäryhtiö Koy Sastamalan Uima- ja Liikuntakeskukseen, yhteensä 3 000 000 euroa (KV 19.5.2025 § 20)

Uusi talousarviomuutosesitys:

- Tilakeskus: Pehulan monipalvelukeskus, yhteensä 500 000 euroa (tekltk 20.5.2025 § 58)

Muuta:

Neljännesvuosikatsauksen ennusteeseen on päivitetty tuoreimmat ennusteet/tiedot verotulojen, valtionosuuksien, rahoitustuottojen ja -kulujen, sekä lainanoton osalta. Talousarviomuutokset näiden osalta tuodaan päätettäväksi puolivuotiskatsauksen yhteydessä.

Oheismateriaalina on varsinainen koko kaupungin neljännesvuosikatsaus (kh:n käsittelyn jälkeen valtuustoon), konsernihallinnon katsaus vastuualueittain (ns. lautakuntatason sitovuus) sekä sivistystoimen määrärahamuutosesitys.

Toimivallan peruste	Hallintosäätö 72-74 §, talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeet
Valmistelija	talousjohtaja Markus Jaakkola ja hallinto- ja taloussuunnittelija Päivi Koskinen
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää 1. merkitä konsernihallinnon toimialan vastuualuekohtaisen neljännesvuosikatsauksen 1.1.-31.3.2025 tiedoksi, 2. merkitä koko kaupungin neljännesvuosikatsauksen 1.1.-31.3.2025 tiedoksi ja saattaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle, 3. esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä edellä esitetyin perustein seuraavat muutokset vuoden 2025 talousarvioon: - Sivistystoimen käyttötalousosa, nettomäärärahan lisäys 498 500 euroa - Tilakeskuksen investointiosa, nettomäärärahan lisäys 500 000 euroa.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

talousjohtaja Markus Jaakkola, puh. 040 078 8820

KVALT 02.06.2025 § 50
393/02.02.02/2025

Toimivallan peruste Hallintosääntö 72-74 §, talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeet

Esittelijä Kaupunginhallitus

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1. saattaa neljännesvuosikatsauksen 1.1.-31.3.2025 tiedoksi kaupunginvaltuustolle, ja

2. esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä edellä esitetyin perustein seuraavat muutokset vuoden 2025 talousarvioon:

- Sivistystoimen käyttötalousosa, nettomäärärahan lisäys 498 500 euroa
- Tilakeskuksen investointiosa, nettomäärärahan lisäys 500 000 euroa.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.